

Zmiany w podstawie programowej 2024

Zasadnicze zmiany w przedmiocie:

Zmiany zostały szczegółowo opisane w wykazie dot. podręcznika *Język polski 1, cz. 1. Zakres podstawowy i rozszerzony*.

Poniżej zamieszczono szczegółowe informacje dotyczące zmian w odniesieniu do poszczególnych działów podręcznika.

Język polski 4. Cz. 1. Zakres podstawowy i rozszerzony. Podręcznik

Dział	Temat	Usunięto	Zmieniono
W poszukiwaniu ocalenia	Nowy podział świata – Polska i świat po II wojnie		Bez zmian
	Przemiany w architekturze i sztuce po II wojnie		Bez zmian
	„Czym jest poezja, która nie ocala narodów i ludzi?” Czesław Miłosz <i>Ocalenie</i>		Bez zmian
	„Gdzież jest, poeto, ocalenie?” <i>Traktat moralny</i> Czesława Miłosza		Przeniesiono na poziom rozszerzony
	„Szukam nauczyciela i mistrza”. Sztuka po Oświęcimiu		Bez zmian
	Skąd wziąć siły do walki ze złem? <i>Dżuma</i> Alberta Camusa		Bez zmian

	Konformista w czasach stalinizmu. <i>Zezowate szczęście</i> w reżyserii Andrzeja Munka		Bez zmian
	Absurdy życia w Polsce lat 50. Leopold Tyrmand <i>Dziennik 1954</i>		Bez zmian
	Duchowy dokument czasów zniewolenia. Stefan Wyszyński <i>Zapiski więzienne</i>	Usunięto cały temat	
	„Wielki brat patrzy...” Krytyka systemu totalitarnego w antyutopijnej powieści George’a Orwella <i>Rok 1984</i>		Bez zmian
	Nowomowa – język narzędziem zniewalania		Bez zmian
	Wobec komunistycznego zniewolenia. Różne postawy bohaterów powieści Józefa Mackiewicza <i>Droga donikąd</i>	Usunięto cały temat	
	Ja, Gombrowicz, czyli o tożsamości artysty. Witold Gombrowicz <i>Dzienniki</i>		

	Poeci na emigracji o sobie i ojczyźnie. Poezja Stanisława Balińskiego i Kazimierza Wierzyńskiego	Usunięto teksty S. Balińskiego i informacje o nim; zmodyfikowano temat lekcji	
	O chorobie, cierpieniu i potrzebie bycia z innymi ludźmi. Wieża Gustawa Herlinga-Grudzińskiego		Bez zmian
	W teatrze o emigracji. Przyczyny i skutki opuszczenia ojczyzny		Bez zmian
	Pokolenia literackie w powojennej Polsce		Bez zmian
	Miłość i śmierć w poezji Haliny Poświatowskiej		Bez zmian
	Proza życia w poezji Mirona Białoszewskiego		Bez zmian
	Konwencja turpistyczna w poezji	Usunięto cały temat (usunięto konwencję turpistyczną z nowej podstawy programowej)	
	Poezja turpistyczna Stanisława Grochowiaka		Temat został jako reprezentatywny dla epoki, ale nauczyciel musi wprowadzić kontekst turpizmu.
	Między afirmacją życia a egzystencjalnym lękiem. Poezja Edwarda Stachury		Bez zmian
	„Najwyższa forma materii”. Wistawy Szymborskiej refleksje o człowieku		Bez zmian

	Podsumowanie przed sprawdzianem	Usunięto treści związane z J. Mackiewiczem, S. Balińskim, konwencją turpistyczną	
Pod specjalnym nadzorem	Wprowadzenie		Bez zmian
	„Nowe” czy „stare”? O starciu różnych światopoglądów w <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka		Bez zmian
	Satyryczny obraz absurdów PRL-u. Opowiadania Sławomira Mrożka		
	Klasycystyczna poezja Jarosława Marka Rymkiewicza		Przeniesiono na poziom rozszerzony
	Czym jest klasycyzm według Jarosława Marka Rymkiewicza?	Usunięto cały temat	
	Mimo komunizmu... Spojrzenie na literaturę europejską. Eseje Zygmunta Kubiaka o tradycji kultury europejskiej		Bez zmian
	Przeciw kłamstwu ukrytemu w słowach. Poezja Stanisława Barańczaka, *Ryszarda		Bez zmian

	Krynickiego i *Adama Zagajewskiego		
	Zbigniew Herbert rozważa tajemnice człowieka i ludzkiej egzystencji		Bez zmian
	O dojrzwaniu w realiach Polski Ludowej. <i>Madame</i> Antoniego Libery	Usunięto cały temat; można wspomnieć, że lektura przeszła z listy lektur obowiązkowych do uzupełniających jako propozycja.	
	„Róbmy swoje”. Polska powojenna piosenka literacka o człowieku i jego świecie	Usunięto treści dotyczące Ewy Demarczyk	
	„Piosenka jest dobra na wszystko”. Starsi Panowie Dwaj wobec nonsensów rzeczywistości PRL-u	Usunięto cały temat	
	O stanie wojennym z perspektywy obcokrajowca		Bez zmian
	Utwory okresu stanu wojennego	Usunięto cały temat	
	Tradycja niepodległościowa, motywy tyrtejskie i mesjanistyczne w poezji okresu stanu wojennego	Usunięto cały temat	
	Pieśni – kontrafaktury	Usunięto cały temat	
	Walka z nowomową i językiem propagandy	Usunięto cały temat	

	politycznej. Funkcja wulgaryzmów w literaturze		
	Życie na marginesie totalitarnego państwa		Bez zmian
	Poezja zaangażowana „poety aluzji i elipsy”. O twórczości Jana Polkowskiego	Usunięto cały temat	
	Mówić etycznie		Bez zmian
	Mówić, by przekonać... Przemówienia, homilie, laudacje	Usunięto treści dotyczące homilii i laudacji. Nawiązania do <i>Kazań sejmowych</i> P. Skargi	
	Od Cyrankiewicza do Wąteśy, czyli o różnych sposobach traktowania odbiorcy	Usunięto cały temat	
	Retoryka w reklamie. Pragmatyczny i etyczny wymiar obietnic składanych w tekstach reklamy		Bez zmian
	Style funkcjonalne współczesnej polszczyzny		Bez zmian
	Funkcje komunikacyjne socjolektu na przykładzie wybranych grup społecznych	Usunięto cały temat	

	Funkcje stylizacji środowiskowej i kolokwializacji w literaturze		Bez zmian
	Podsumowanie przed sprawdzianem	Usunięto treści dotyczące eseju J. M. Rymkiewicza, <i>Madame Libery</i> , Ewy Demarczyk, Kabaretu Starszych Panów, A. Szczypiorskiego, J. M. Bocheńskiego, poetów stanu wojennego (L. Szarugi, A. Zagajewskiego, M. Jastruna, Pawlaka), Zembatego, homilii, laudacji	
	Indeks rzeczowy	Usunięto pojęcia: homilia, Kabaret Starszych Panów, kazanie, liryka tyrtejska, mesjanizm, pastisz, Piwnica pod baranami, socjolekt, turpizm	
	Indeks osób i utworów	Usunięto: S. Baliński, J. M. Bocheński, E. Demarczyk, J. Dukaj, S. Grochowiak <i>Ikar</i> , Jan Paweł II, M. Jastrun, A. Libera, J. Mackiewicz, Pawlak, J. Polkowski, J. Przybora, J. Przyboś, J. M. Rymkiewicz <i>Czym jest klasycyzm</i> (esej i wiersz), L. Szaruga, A. Szczypiorski, L. Wąteśa, S. Wyszyński, A. Zagajewski <i>Kłęska</i> , M. Zembaty	